

Таким чином, на сьогодні на об'єктах нафтогазового комплексу України впроваджуються технології поводження з відходами буріння, що мають природоохоронний ефект, тобто орієнтовані на зменшення виносу забруднювачів у довкілля, й одночасно дозволяють одержати на виході з технології ресурс для вторинного використання.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Клименко Л.П., Соловйов С.М., Норд Г.Л. Системи технологій: Навчальний посібник – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2007. Ст.81.

2. Фесенко І.М. Оцінка якості відходів буріння та контроль за станом ґрунтів в районі спорудження нафтових та газових свердловин. Український науково-дослідний інститут екологічних проблем, Харків – 2002. Ст.2.

3. Магун М.Я., С.А. Гурський, Верста О.М. Зіньков Р.В., Забільська О.Є. Сучасні технології регенерації та знешкодження відпрацьованих бурових промивальних рідин. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.journals.pu.if.ua/index.php/chem/article/viewFile/1580/1567>.

4. Газета «Голос України» від 28 серпня 2019 року. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/article/320890>.

5. Газета «Сьогодні» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ukr.segodnya.ua/economics/business/dobycha-bez-ushcherba-ekologii-v-ukraine-buryat-skvazhiny-bezambarnym-metodom-1237980.html>.

6. ДСТУ 41-00 032 626-00-007-97 Галузевий стандарт України. Охорона довкілля. Спорудження експлуатаційних та розвідувальних свердловин на нафту та газ на суші.

7. Газета «Коло». «Чи можна видобувати нафту й газ без шкоди для екології». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://kolo.news/category/biznes/11737>.

СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА – НОВА ПРОЦЕДУРА ВИЗНАЧЕННЯ, ОПИСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТІВ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ

*Доповідач – Варвянський В.Ю., маг.,
Науковий керівник – Внукова Н.В., д.т.н., проф.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Україна
eks7050666@gmail.com*

В країнах ЄС стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) є одним з інструментів інтеграції принципів сталого розвитку в національну систему планування, оскільки він передбачає розгляд екологічних міркувань поряд з економічними та соціальними у процесі прийняття рішень. Його не слід

плутати з іншим схожим інструментом екологічної політики ЄС — оцінкою впливу на довкілля запланованих об'єктів.

Запровадження в Україні інституту екологічної оцінки європейського зразка, в тому числі і стратегічної, було на порядку денному екологічних реформ щонайменше останнє десятиліття. Це було зумовлено міжнародними зобов'язаннями держави, що випливають із цілої низки багатосторонніх угод, остання із яких Угода про асоціацію Україна – ЄС. Впровадження СЕО є частиною національного плану дій щодо державної екологічної політики України. В Україні ратифіковано Протокол про СЕО до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті, який вступив в дію з 1 липня 2016 року. Верховною Радою України 20.03.2018 прийнято Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку», що є одним з міжнародних зобов'язань України.

Стратегічна екологічна оцінка - процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби - транскордонних консультацій), врахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування та здійснюється у порядку, визначеному цим Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» [1].

Виходячи з цього, СЕО є невід'ємним елементом сучасного стратегічного планування. А також інструментом екологічної політики, що спрямований на збалансування та узгодження інтересів зацікавлених сторін в процесі розробки та реалізації планів, проектів та програм. [2].

Враховуючи вищезазначене, дослідження нової процедури здійснення стратегічної екологічної оцінки в Україні має особливе значення, для забезпечення екологічної безпеки України.

Мета роботи: Розглянути нову процедуру стратегічної екологічної оцінки у порівнянні з оцінкою впливу на довкілля. Визначити схожі та відмінні сторони процедури стратегічної екологічної оцінки.

Сподіваємося, що проведений аналіз дасть змогу підвищити ефективність роботи процедури стратегічної екологічної оцінки.

Виклад основного матеріалу дослідження. І так в нашому законодавстві метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Етапами стратегічної екологічної оцінки є:

– визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки;

- складання звіту про стратегічну екологічну оцінку;
- проведення громадського обговорення та транскордонних консультацій;
- врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій;
- інформування про затвердження документа державного планування;
- моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення [1].

Проаналізуємо нову процедуру стратегічної екологічної оцінки. Процедура є новою і дуже схожа на процедуру оцінки впливу на довкілля. Спільним для обох процедур є: походження від європейських країн, визначення необхідності проведення процедур, критерії відповідно до яких здійснюються ОВД та СЕО, розроблення звітів, розділення на 2 етапи, громадське обговорення, гласність, відкритість процедур, моніторинг та контроль за здійсненням моніторингу.

Хоча обидві процедури досить схожі, вони регулюють різні види діяльності. СЕО застосовується під час планування майбутньої системної діяльності (розробки стратегій, програм та планів інших документів державного планування) державною владою будь-якого адміністративного рівня. ОВД здійснюється щодо проектної документації чітко визначеної планованої діяльності, що може мати вплив на довкілля (будівництво свиноферми, заводу з виробництва акумуляторів, будівництво дороги чи гірськолижної траси). Тому СЕО передує ОВД конкретних проектів та впливає на вибір майбутньої діяльності, яка підпадатиме під ОВД. Допомогти краще зрозуміти процедуру СЕО допоможе розуміння терміну стратегічний.

Стратегічний — це атрибут, який кваліфікує спосіб мислення, ставлення, дії, та пов'язує його із довгостроковими цілями. Стратегічне мислення передбачає існування бачення довгострокових цілей, розуміння, які віддалені цілі ми хочемо досягти, вміння гнучко працювати з складними системами (розуміння систем, можливостей і перешкод, прийняття невизначеності), вміння адаптації до змінних контекстів і обставин (зміни шляхів, коли це необхідно) і бути зосередженими на більш ширшому контексті (часі, просторі) [3].

Зазначимо, що СЕО відрізняється від ОВД. Основними відмінностями є: терміни розгляду документів. Наприклад в ОВД є поняття як робочих днів натомість в СЕО терміни розгляду документів в календарних днях. Поняття громадськості в ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» громадськість визначається, як одна чи більше фізичних або юридичних осіб, їх об'єднання, організації або групи; В ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» громадськість - одна чи більше фізичних або юридичних осіб, їх об'єднання, організації або групи, зареєстровані на території, на яку поширюється дія документа стратегічного планування. Таким чином процедура СЕО має обмеження стосовно участі громадськості на відміну від ОВД. Наступною відмінністю є суб'єкти процедур наприклад в СЕО суб'єктами є державні органи в ОВД суб'єктами є суб'єкти господарювання. На відміну від СЕО процедура ОВД є

більш відритою та прозорою це спостерігається завдяки Єдиному реєстру з оцінки впливу на довкілля [4].

Висновки. Таким чином нами проаналізовано нову процедуру стратегічної екологічної оцінки в порівнянні з процедурою оцінки впливу на довкілля. Визначено схожі та відмінні сторони між СЕО та ОВД. Слід зазначити, що обидві процедури є правовими інструментами в екологічній безпеці країни, наближеними до європейських стандартів, складними, довготривалими та пов'язаними між собою. З проведеного аналізу випливає, що зазначені процедури необхідно детально вивчати та удосконалювати шляхом внесення змін, як до самих процедур так і до природоохоронного законодавства України.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Про стратегічну екологічну оцінку: Закон України від 20.03.2018 № 2354-VIII// Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2354-19>.

2. Методичні рекомендації із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 № 296// Офіційний портал Міністерства екології та природних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://menr.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz_296.pdf.

3. Стратегічна екологічна оцінка можливості для громадськості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://rpr.org.ua/wp-content/uploads/2018/03/EPL_CEO_posibnuk_Net.pdf.

4. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23 травня 2017 року № 2059-VIII // Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2059-19>.

ЕТАПИ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

*Доповідач – Васильєва А.С., маг.,
Науковий керівник – Анісімова С.В., к.георг.н., доц.,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Україна
alivasileva123@gmail.com*

Транспорт як галузь економіки — один із найпотужніших чинників антропогенного впливу на довкілля. Деякі види цього впливу, насамперед забруднення повітря і посилення шуму, належать до найбільших техногенних навантажень на компоненти довкілля окремих регіонів, особливо великих міст.

В той же час стає очевидним той факт, що шкода, що наноситься транспортними засобами (ТЗ) довкіллю, далеко не обмежується викидами шкідливих речовин з відпрацьованими газами і шумом, які нормуються.